

Inhoud

1. China: communisme of kapitalisme?

1.1 Wat is communisme?

1.2 Wat is kapitalisme?

1.3 China in de 21^e eeuw

2. Partij en Staat

2.1 Partij

2.2 Staat

2.3 Het 16^e en 17^e Partijcongres

3. China's buitenlands beleid

3.1 Actoren

3.2 Bouwstenen van het buitenlands beleid

3.3 Buitenlandse relaties

4. België en China

1. CHINA: COMMUNISME OF KAPITALISME?

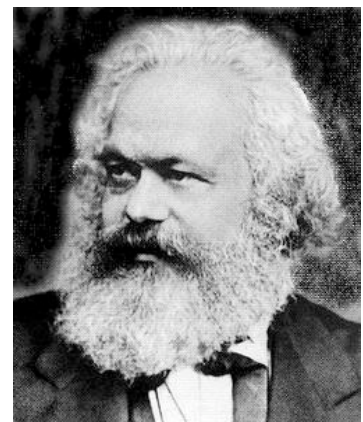
1.1 Wat is communisme?

De grondlegger van het communisme is **Karl Marx**.

Op zijn ideeën volgen verschillende stromingen en visies van wat communisme nu eigenlijk is/ zou moeten zijn.

In het algemeen betekent communisme:

- economie: **gemeenschappelijke eigendom van de productiemiddelen** (=machines, grond, gebouwen, grondstoffen, arbeid...), weinig of geen privé-eigendom.
- elk produceert naar eigen vermogen en consumeert naar behoefte

Karl Marx

- een **klasseloze** maatschappij: iedereen is gelijk, er is zelfs geen regering nodig.

Volledig communistische maatschappijen hebben **nooit bestaan in de realiteit**. De term 'communistisch' wordt vaak gebruikt voor een politieke stroming/partij die dergelijk systeem nastreeft. Alle fabrieken en bedrijven zijn dan **eigendom van de staat**. Een privé-persoon kan niet zelf een eigen bedrijfje oprichten. Aangezien bedrijven eigendom zijn van de staat, gaat ook de winst naar de staat. **De staat op haar beurt zorgt ervoor dat iedereen het nodige krijgt**: voedsel, kleding, onderwijs, zorg, werk...

1.2 Wat is kapitalisme?

De **grote vijand** van het communisme, eigenlijk het tegenovergestelde.

Fabrieken en bedrijven zijn **eigendom van privé-personen**, niet van de Staat. Men spreekt van een **markteconomie**: prijzen worden bepaald door de wet van **vraag en aanbod**. Wie de productiemiddelen in eigendom heeft, mag ook de opbrengst daarvan zijn eigendom noemen. Iedereen moet zijn **eigen boontjes doppen**: zelf zorgen dat er geld is voor voedsel, kleding, onderwijs etc.

Tegenwoordig is het belangrijkste economische systeem van de meeste landen het kapitalisme. Vaak is dit geen puur kapitalisme. Het gebeurt bijvoorbeeld al eens dat de staat tussenkomt als een bedrijf in moeilijkheden zit. In veel landen zijn er ook een groot aantal sociale voorzieningen (gratis onderwijs tot een bepaalde leeftijd, terugbetaling van ziektekosten, werkloosheidsuitkering...). In een puur kapitalistisch systeem mag de staat nergens in tussenkomen.

1.3 China in de 21e eeuw

China is nog altijd een **communistische staat**, dé partij in China is de Chinese Communistische Partij (CCP).*

---

* China is een éénpartijstaat. Als er over 'de Partij' gesproken wordt, gaat het dus altijd over de CCP. Er zijn een aantal kleinere partijtjes, maar die staan allemaal in meer of mindere mate onder toezicht van de Partij.

Toch is er meer aan de hand: toen Hong Kong en Macao teruggegeven werden aan China, mochten ze hun eigen -kapitalistisch- systeem behouden. **Ook in de rest van China lijkt de economie verdacht veel, en meer en meer, op een kapitalistische markteconomie.** Het is nu bijvoorbeeld mogelijk om privé-ondernemingen op te richten, hoewel er ook nog altijd veel staatsbedrijven zijn. De mensen krijgen basisvoorzieningen als eten en gezondheidszorg niet meer van de staat, ze moeten er zelf voor zorgen. Meer hierover vind je in de les over economie.

Hoe weet China deze **twee tegengestelde visies** (communisme & kapitalisme) te **verzoenen**?

- **“Eén land, twee systemen”**: uitspraak om te verklaren dat Hong Kong en Macao met een kapitalistisch systeem werken en toch deel zijn van China.

- “Socialisme met Chinese karakteristieken”

De Chinezen noemen hun eigen economie een **“socialistische markteconomie met Chinese karakteristieken”**. Hierbij streven ze naar verdere **ontwikkeling**, onder het motto ‘het maakt niet uit of de kat wit of zwart is, als ze maar muizen vangt’. Het maakt dus niet uit hoe de economie georganiseerd wordt, als er maar geproduceerd wordt. Zowel staats- als privé-bedrijven zijn toegestaan. Dit getuigt van een heel pragmatische aanpak: de Chinezen doen wat lijkt te werken.

Meer over de Chinese visie op hoe die verdere ontwikkeling moet verlopen, vind je hieronder bij de opeenvolgende beleidslijnen van de Partij (2.3). We zullen zien dat verschillende generaties leiders deze visie telkens aanpassen en verfijnen. Zo zijn de 'drie representatieven' (zie 2.3) van Jiang Zemin ook heel belangrijk voor de verzoening van kapitalisme met communisme.

Dit alles wordt gezien als een **fase naar het communisme**. Eerst moet men de welvaart laten groeien en de armoede uitroeien. Daarna stapt men alsnog over naar een communistische maatschappij, waarin iedereen werkt naar vermogen en krijgt naar noodzaak.

2. PARTIJ EN STAAT

In China moeten we het **onderscheid** maken tussen de regering (de Staat) en de Partij (de CCP). Het grootste verschil is dat de **regering** het beleid kan **(uit)voeren**, terwijl de **Partij** het beleid **maakt**. De Partij heeft dus zelf **geen uitvoerende macht**.

In de praktijk zijn de mensen die in de Partij zitten en zij die in de regering zitten grotendeels dezelfde, zodat het uiteindelijk vaak dezelfde mensen zijn die het beleid maken en het uitvoeren. **De Partij (CCP) heeft het leiderschap, de regering volgt de Partij.** Met andere woorden: de ideeën komen van de Partij, de regering zet deze ideeën om in de praktijk.

2.1 Partij

De Chinese Communistische Partij heeft in principe geen uitvoerende macht, ze kan geen beslissingen aan het volk uitvaardigen. Het is ook geen administratief orgaan.

Haar belangrijkste rol is:

- ideologisch en politiek
- principes uitvaardigen
- selecteren van kaders (= personen tewerkgesteld en betaald door de staat)

Om lid te worden van de Partij moet je aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moet je bijvoorbeeld 'arbeider, boer, militair of andere revolutionair' zijn. Sinds 1982 zijn ook intellectuelen toegelaten. En heel opvallend: sinds 2002 worden zelfs kapitalistische ondernemers toegelaten tot de Communistische Partij.

Als je aan de voorwaarden voldoet, moet je nog een heel proces (interviews, goedkeuring, dossier opmaken...) doorlopen alvorens je aanvaard wordt als lid van de partij.

Partijstructuur (zie ook schema)

1. Partijcongres

= hoogste orgaan van de Partij

Het Partijcongres komt 1x om de vijf jaar samen. Tot nu toe waren er 17 congressen in totaal. Het laatste (17e) Partijcongres vond plaats van 15 tot 21 oktober 2007.

Hier worden de **beleidslijnen** van de Partij besproken.

2. Centraal Comité (CC)

Het Centraal Comité wordt verkozen voor vijf jaar door Partijcongres. Het komt 1x per jaar samen (in oktober).

Bevoegdheden: keurt belangrijkste beleidslijnen goed en verkiest het Politbureau en de Partijsecretaris (na afloop van het Partijcongres).

Tijdens het laatste Partijcongres (2007) werd het huidige Centraal Comité verkozen. Ongeveer de helft van de leden zijn nieuw tegenover het vorige Centraal Comité. Het is duidelijk dat de verkiezingen gestuurd worden door de Partijtop: president Hu Jintao heeft veel van zijn getrouwen kunnen laten benoemen en verstevigt daardoor zijn positie.

3. Partijsecretaris

= Hu Jintao

Dit is de belangrijkste figuur van de Partij, ook lid van het Politbureau. Hij roept de bijeenkomsten samen van het Politbureau en het Permanent Comité van Politbureau.

4. Politbureau (PB)

Het Politbureau is verantwoordelijk voor het **dagelijkse functioneren** van de Partij.

Het is de **hoogste macht** binnen de Partij (19-25 leden). Het Partijcongres is dan wel het hoogste orgaan van de Partij en heel belangrijk voor het uitstippelen van de Partijvisie, maar het zijn de leden van het Politbureau die de meeste macht hebben. In het **Permanent Comité** (9 leden) zetelen de **belangrijkste personen** van China. De leden van het Politbureau bekleden **ook de belangrijkste functies in de Staat** (president, voorzitter Nationaal Volkscongres, premier, vice-president,...)

5. Centrale Militaire Commissie (CMC)

De CMC is verantwoordelijk voor de organisatie van de Partij binnen het leger. Dit is ook het belangrijkste **controle-orgaan over het leger**: het leger wordt geacht **trouw** te zijn aan de Partij, meer dan aan de Staat.

Deze commissie overlapt met de Militaire Commissie van het Nationaal Volkscongres, maar is niet helemaal hetzelfde.

Voorzitter van de CMC is één van de belangrijkste postjes die er bestaan. Zo was bijvoorbeeld Deng Xiaoping lange tijd enkel voorzitter van de CMC, maar hij was wel de nummer één van China. Hij was belangrijker dan de president en de partijsecretaris.

2.2 Staat

Staatsstructuur (zie ook schema)

1. Nationaal Volkscongres (NPC)

= het hoogste orgaan van de Staat.

Volgens de grondwet heeft het volk de macht: leden van het Nationaal Volkscongres worden indirect verkozen door provincies, autonome regio's enz. (piramidestructuur).

Het NPC wordt verkozen voor vijf jaar, en komt elk jaar bijeen in maart-april.

Tot nu toe waren er 11 NPC, het elfde kwam voor het eerst bijeen in maart 2008 (5-18 maart).

Bevoegdheden: verkiest o.a. de president. Het NPC heeft vooral een **wetgevende rol**, en keurt het budget goed.

De Militaire Commissie van de Staat valt onder het NPC en werd ingevoerd als tegenhanger van de Militaire Commissie van de Partij, zodat de Partij haar macht over het leger via de Staat zou uitoefenen. In wezen hebben beide commissies ongeveer dezelfde samenstelling.

2. Permanent/Staand Comité van het NPC

Dit komt om de twee maanden samen en **oefent de rol van het NPC uit in de periodes tussen de zittingen van het NPC**. Het legt de genomen beslissingen jaarlijks voor aan het NPC.

Bevoegdheden: benoemen van ministers, diplomatieke macht, wetgeving,...

3. President van de Staat

= Hu Jintao (sinds 2003)

Bevoegdheden: benoemt personen op officiële functies, vaardigt wetten uit, ontvangt buitenlandse diplomaten, vervult ceremoniële rol.

4. Staatsraad

= hoogste **uitvoerend** orgaan (Nationaal Volkscongres is eigenlijk het hoogste orgaan, maar de meeste macht ligt in de Staatsraad, het Nationaal Volkscongres kan beslissingen van de Staatsraad aanvechten, maar doet dit gewoonlijk niet)

De Staatsraad bestaat uit premier, vice-premier en staatsministers die specifieke opdrachten krijgen van de premier. De meeste leden van de Staatsraad hebben ook een hoge functie binnen de CCP, het zijn vaak leden van het Politbureau.

Bevoegdheden: geeft leiding aan ministeries en commissies, stelt nationaal economisch plan op en voert het uit, houdt zich bezig met buitenlandse zaken.

5. Politieke consultatieve conferentie van het volk (CPPCC, Chinese People's Political Consultative Conference)

Dit orgaan groepeerde de democratische partijen en democraten zonder partij, onder leiding van de CCP. Dit wil zeggen dat deze partijen moeten goedgekeurd worden door de CCP en het leiderschap van de CCP aanvaarden.

De CPPCC is een schakel tussen de CCP en het volk. De aanwezigheid van andere partijen dan de CCP in de Staat biedt het volk de mogelijkheid om trouw aan de Staat te betuigen zonder lid te zijn van de CCP. Bovendien functioneren deze partijen als een soort gilde, waar mensen met hetzelfde beroep met elkaar in contact kunnen treden. Zo kunnen de belangen van specifieke groepen in de maatschappij verdedigd worden.

2.3 Het 16^e en 17^e Partijcongres

Het 16^e Partijcongres (november **2002**) zorgde voor een **machtsoverdracht** in de hoogste lagen van de Partij: de zogenaamde ‘vierde generatie’ kwam aan de macht. Deze ‘generaties’ vormen zich rond (1) een centrale persoon en (2) een belangrijke historische gebeurtenis die alle leden van deze generatie in hun jeugd meemaakten:

1^e generatie: Mao Zedong - Lange Mars

2^e generatie: Deng Xiaoping - Anti-Japanse oorlog

3e generatie: Jiang Zemin - oprichten van de Chinese staat na het verdrijven van de buitenlanders en de Guomindang

4e generatie: Hu Jintao - Culturele Revolutie

(5e generatie: Xi Jinping/Li Keqiang? - Tian'anmen-opstand)

Waarvoor dient het Partijcongres?

-verkiezen Centraal Comité

-**beleidslijnen** uitstippelen

De verschillende generaties leiders gebruiken het Partijcongres om de grote denklijnen van de Partij vast te leggen. Elke volgende generatie heeft iets toegevoegd aan het gedachtengoed van de vorige. Officieel hangt de Partij nog steeds dezelfde waarden aan als helemaal in het begin, en hebben volgende generaties de theorie enkel wat verfijnd. In de praktijk zien we de laatste jaren een ommekeer van het beleid.

Dit zijn de grote (klassieke) denklijnen van de Partij:

1. Marxistisch-leninisme (macht voor de arbeiders)

2. Denken van Mao Zedong (belang van de boeren)

3. Theorie van Deng Xiaoping (pragmatisch: de soort economie doet er niet toe, als er maar geproduceerd wordt)

4. Belangrijk denken (vastgelegd tijdens het 16^e Partijcongres in 2002):

De “**drie vertegenwoordigers/representatieven**” van Jiang Zemin (= de vorige president):

Wij (= de Partij) vertegenwoordigen:

a) de meest geavanceerde productiekrachten van de maatschappij

(= bedrijfsleiders, mogen nu ook lid worden van de Partij)

b) de vooruitgang van de meest geavanceerde cultuur in China

(= universitaires, intellectuelen, diplomahouders...)

c) de fundamentele belangen van het Chinese volk

= **ommezwaai** (hoewel officieel altijd zo geweest)

Belang van de drie representatieven:

-brug tussen traditionele ideologie en vrije markteconomie

-mogelijkheid tot uitbouw van een markteconomie terwijl tegelijkertijd de Partij in stand gehouden wordt

-opent de deur naar toelating van privé-zakelui tot de Partij

5. “**Wetenschappelijk concept van ontwikkeling**” van Hu Jintao.

-Tijdens het 17e Partijcongres (2007) opgenomen in het Partijhandvest. Daarmee komt Hu Jintao op één lijn met zijn voorgangers Mao Zedong en Deng Xiaoping. De personencultus die bij deze personen hoorde is wel weggefallen bij de nieuwe generaties Chinese leiders.

- = meer aandacht voor **harmonie**: centraal staan oplossingen voor de kloof tussen stad en platteland, tussen arm en rijk in de steden en voor de vervuiling van het leefmilieu.

Verschillen tussen de laatste twee Partijcongressen (2002 & 2007)

a) Beleidslijnen

2002: **Groei** is het allerbelangrijkste. Collaterale problemen (o.a. water-, bodem- en luchtvervuiling) zullen later wel aangepakt worden.

2007: De vervuiling is te erg geworden om nog langer te negeren.

Grootste aandachtspunten:

- 1) Geen ongebreidelde groei, maar '**sociale harmonie**'; want te veel Chinezen blijven nu nog in de kou staan. **Stabiliteit komt voor groei.** (zie 'wetenschappelijk concept van ontwikkeling')
- 2) Strijd tegen corruptie

b) Mensen

2002: Het Permanent Comité van het Politbureau bestaat uitsluitend uit **ingenieurs** en **wetenschappers**.

2007: Er komt nieuw bloed in het Politbureau: nieuwkomers Xi Jinping en Li Keqiang hebben **rechten** gestudeerd, en zijn meer vertrouwd met buitenlandse **talen** en gebruiken.

3. CHINA'S BUITENLANDS BELEID

3.1 Actoren

Een **zeer kleine groep heeft de hoogste macht in handen**: president (Hu Jintao) + premier (Wen Jiabao), eventueel uitgebreid met enkele andere leden van het Permanent Comité van het Politbureau. De grootste beslissingsmacht ligt in het Permanent Comité van het Politbureau.
==> Een **elite** beslist over veiligheid, oorlog en vrede, grote buitenlandse relaties... Zij kunnen zich natuurlijk niet met alles bezighouden, daarom is er nood aan een grote **administratie**. Hoe meer contacten met het buitenland, hoe meer de elite de zaken zal moeten delegeren naar deze administratie, die **deels in de Partij, deels in de Staat** ligt.

3.2 Bouwstenen van het buitenlands beleid

De volgende **vijf principes** vormen de **basis** voor de relaties tussen China en andere landen:

1. Wederzijds respect voor soevereiniteit en territoriale integriteit
2. Wederzijdse non-agressie
3. Wederzijdse non-interventie in elkaars binnenlandse zaken
4. Gelijkheid en wederzijds voordeel
5. Vreedzame coëxistentie

Hier wordt door China zeer veel belang aan gehecht. Vooral het derde principe, 'bemoei je niet met onze binnenlandse zaken', hoor je regelmatig in het nieuws. Bijvoorbeeld in verband met Tibet en Taiwan wordt dit principe geregeld aangehaald: andere landen moeten zich hier niet mee bemoeien, want het zijn binnenlandse kwesties.

Andere principes die belangrijk zijn voor China: geen gebruik van geweld, gelijkheid van alle landen, het één-China-principe (= er is maar één China, Taiwan is een provincie van China), een eerlijke politieke en economische wereldorde.

3.3 Buitenlandse relaties

a) Het buitenlands beleid in vogelvlucht

1) 1949-1960: “Twee kampen” (Mao Zedong)

Socialistisch kamp (SU) <-> imperialistisch kamp (VS)

China sluit zich aan bij de **Sovjetunie**.

Hoe? China krijgt militair advies, technologische en financiële hulp van de Sovjetunie.

2) 1960-1972: “Zich verzetten tegen imperialisme, revisionisme en de reactionairen van alle landen”

Aanleiding: **Breuk met de Sovjetunie.**

China (PRC) komt helemaal **alleen** te staan:

PRC <-> Sovjet (revisionisme)

PRC <-> Amerikaans (imperialisme)

Hoe? - Vertrouwen op eigen kracht (wegens massale aantallen)

- 1964: eerste atoomproef: de Sovjetunie had altijd geweigerd China te helpen bij de ontwikkeling van een eigen atoomprogramma. Op deze manier toont China aan dat ze het alleen ook kunnen en geen hulp nodig hebben.

3) 1971-1982 “Drie werelden” (Deng Xiaoping, 1974)

(1e wereld: SU, VS; 2e wereld: Europa; 3e wereld: PRC, ontwikkelingslanden)

Aanleiding: Het kwam tot een ernstige botsing tussen de Sovjetunie en China, **de Sovjetunie werd dé grote vijand.**

Hoe? Internationaal verenigd front tegen de Sovjetunie. Mogelijke partners voor China in dat verenigd front: ontwikkelingslanden, Europa, maar ook VS.

==> **Bijzonder eenzijdig buitenlands beleid, alles is gericht tegen de Sovjetunie.**

4) 1982 e.v. “Peace and Development”

Streven naar betere relatie met de Sovjetunie om zelf meer bewegingsvrijheid te hebben.

- Vrede, nl. in oost-west relaties

- Ontwikkeling, nl. in noord-zuid relaties

Hoe? “*Adopt a low profile and never take the lead*”

- Onafhankelijke positie t.o.v. grootmachten
- Opkomen voor economische ontwikkeling en samenwerking
- **China's nationale belangen komen op de eerste plaats**

5) Midden jaren '90 e.v. “Strategic partnerships”

Vanaf midden jaren '90 is een nieuwe evolutie merkbaar, in de context van de desintegratie van de Sovjetunie, het einde van de Koude Oorlog en de dominante positie van de VS in internationale relaties.

Hoe? Op bepaalde vlakken, onder bepaalde omstandigheden een *partnership* sluiten met bepaalde landen.

Het eerste land waarmee China een *strategic partnership* afsluit, is Rusland (1996).

→ In haar buitenlands beleid hecht China veel belang aan de **nationale veiligheid**: hoe kan de soevereiniteit van China het best bewaard worden in relatie tot andere landen? De hele bovenstaande evolutie is een zoeken van China naar hoe het zich moet positioneren in de wereld. Ondertussen is China zelf ook een grootmacht geworden, en wordt haar *low profile*-positie in veel gevallen onhoudbaar. Bovendien wordt een tweede punt in het buitenlands beleid steeds belangrijker: het **economisch belang**.

Het economisch belang komt steeds meer naar voor. Zo was toetreden tot WTO (World Trade Organisation) een heel belangrijke mijlpaal voor China.

Via het buitenlands beleid moet China haar **eigen belangen weten veilig te stellen**. Geen eenvoudige opdracht, want de steeds groter wordende internationale economische belangen brengen ook het volgende met zich mee:

- Wie zich meer inschakelt in het internationaal economisch gebeuren, wordt **minder onafhankelijk** en kwetsbaarder. Iedereen is van elkaar afhankelijk.
- **Spelregels** moeten nageleefd worden (bv. nood aan rechtszekerheid voor buitenlandse investeerders)

b) Het algemene uitzicht van het buitenlands beleid van China

Vol contradicties en slingerbewegingen (maar dat is eigenlijk overal zo).

Grote contradicties:

- China is een grootmacht, maar ook een arm land
- China voert enerzijds een opendeurpolitiek, maar is anderzijds bekommerd om haar soevereiniteit. China wil samenwerken, maar toch zelf de touwtjes in handen houden.
- Principes <-> pragmatisme: het is vaak niet eenvoudig om principes staande te houden --> pragmatisme, de zaken praktisch aanpakken: wat werkt er op dit moment?
- Bilateralisme <-> multilateralisme. Traditioneel probeert China zoveel mogelijk bilaterale relaties aan te knopen. Zeker op vlak van veiligheid zijn de relaties vooral bilateraal, op economisch vlak eerder (en meer en meer) multilateraal (vgl. toetreding tot WTO).

4. BELGIË EN CHINA

Enkele opvallende momenten in de contacten met China

- 1659: **Ferdinand Verbiest**, een Vlaamse jezuïet, zet voet aan wal in China. Hij weet een belangrijke positie aan het Keizerlijk Hof te verwerven (onder keizer Kangxi) dankzij zijn kennis van astronomie, wiskunde en cartografie. Hij verbetert de Chinese kalender, bemiddelt bij grensgeschillen met Rusland en wordt directeur van het Keizerlijk Astronomisch Bureau, een teken dat hij het respect en vertrouwen van de keizer genoot. Hij ontwikkelt een aantal grote bronzen astronomische instrumenten, die tot op heden te bezichtigen zijn in het observatorium in Beijing.
  - Onder **Leopold II** brak één van de belangrijkste periodes in de Sino-Belgische relaties aan. België helpt o.a. met de aanleg van spoorlijnen in China.
  - 1949**: oprichting van de Volksrepubliek China. Verzoek van China aan de buitenlandse consulaten om diplomatieke relaties op te starten. België beantwoordt dit verzoek **niet**. Er zijn wel semi-officiële en niet-gouvernementele contacten.
  - 25 oktober 1971: België stemt vóór de opname van de Volksrepubliek China in de VN. Gevolg: **officiële erkenning van de VRC door België**. België erkent de regering van Beijing als de enige en rechtmatige regering van China. Officiële betrekkingen met Taiwan worden opgeschort. Economische relaties met Taiwanese bedrijven worden wel voortgezet.
  - 1973: eerste officiële bezoek van België aan China.
  - 1980: België kent als eerste westers land een **lening van Staat tot Staat** toe aan China.
  - 1989: **Tian'anmen-incident**: bezoeken van Belgische delegaties worden afgelast, maar puur economische relaties blijven intact. Het eerste politieke bezoek op hoog niveau ná Tian'anmen komt er pas in 1998, onder premier Dehaene.
  - Vanaf 1990 worden de officiële relaties gradueel hervat.
  - 1995: Lange termijnstrategie van de EU. Eén van de basistermen hierin is respect voor de mensenrechten. Men kiest ervoor de **dialog** aan te gaan in plaats van de confrontatie. Deze dialoog wordt echter vaak enkel pro forma gevoerd.
  - 1996 tot heden: **nadruk op de economische relaties**.
- België-->China: diamant, elektrisch en mechanisch materiaal, plastic, weef- en spinmachines, medische producten
- China-->België: textielgoederen, kledij en elektronica

Vanuit het **verleden** heeft België een positieve reputatie in China: bv. pater Verbiest, Belgische hulp bij de aanleg van spoorlijnen en leningen van Staat tot Staat (dit wordt nog altijd heel erg geapprecieerd). In het Belgische China-beleid staan de **economische en commerciële belangenbehartiging** centraal (dit is een algemeen gegeven in het Belgisch buitenlands beleid, niet enkel zo voor China).

Vanaf 1990 evolueert het Belgisch buitenlands beleid meer en meer naar een **Europees buitenlands beleid**. 'Grote problemen' -bv. in verband met de WTO, anti-dumping, mensenrechten...- worden op **Europees niveau** aangepakt.

1995: De Europese Commissie stelt voor het eerst een lange termijnstrategie t.a.v. China voor. De relaties verlopen via drie kanalen: **politieke dialoog** (+de dialoog over de mensenrechten); **economische** en handelrelaties; en het EU-China **samenwerkingsprogramma**.

Referenties

Standaert, N. (2002). *Binnen- en buitenlandse politiek van China (Begeleidende teksten)* [cursus]. K.U.Leuven.

www.destandaard.be